

закономірностей на етапі первинного сприйняття знань на уроках вивчення нового матеріалу.

Наприклад, пояснюючи використання *рентгенівських променів*, вчитель демонструє рентгенівські знімки, на яких є переломи кісток, відкладення солей, а також негативи легенів людини, яка не палить і людини, що мала цю звичку протягом тривалого часу.

Вивчаючи тему *«Явища змочування і капілярності в живій природі й техніці»*, вчитель знайомить учнів з наслідками паління – переміжною кульгавістю (недостатність кровообігу при фізичному навантаженні), яка може перерости у гангрену.

Принципово новий підхід до організації процесу вивчення фізичних явищ і закономірностей допомагає дітям оцінити багатогранність предмету фізика. Система роботи вчителя максимально наближає учнів до життєвої практики, включає їх в безпосереднє розв'язання екологічних проблем. Накопичення запасу особистих вражень від спілкування з природою (а не лише знань про неї) створює багату емоційну основу для осмислення її цінності, появу почуття особистої зацікавленості у її збереженні, виробленню правил поведінки, які не дозволяють наносити шкоду навколишньому середовищу.

Список використаних джерел

1. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя дітей та молоді // Завуч. – 2004. – № 28. – С. 23-28.
2. Синенко В.Я. Сохранение здоровья учащихся школ как многофакторная проблема / В.Я.Синенко. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://www.sibuch.ru/node/69>>. – Загол з екрану. – Мова рос.
3. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе / Н.К.Смирнов. – М.: АРКТИ, 2005. – 320 с.

Бойко Л. І., директор,
ТОВ “Жива Земля Потутори”,
Лібергер Христина, заступник директора,
ТОВ “Жива Земля Потутори”,
Черняк В.М., д-р біол.н., професор, завідувач
кафедри змісту і методик навчальних предметів,
Тернопільський обласний комунальний інститут
післядипломної педагогічної освіти

АПТЕКАРСЬКИЙ ГОРОД ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОЇ, ПРАКТИЧНОЇ, ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ ТОВ «ЖИВА ЗЕМЛЯ ПОТУТОРИ»

Створення аптекарського городу при ТОВ “Жива Земля Потутори” розпочалось ще у 2012 році. У село Потутори Бережанського району Тернопільської області було запрошено із Швейцарії вчительку городництва

Лібергер Христину. Відвідування села, а також ландшафтів Бережанського Опілля, зачарувало гостю і тут вона вирішила створити унікальну ферму.

З великим завзяттям Лібергер Христина взялась за створення аптекарського городу в селі Потутори. У долині за фермою дуже гарно вимальовуються пейзажі Бережанського Опілля на яких зростають до 84 видів Червонокнижних рослин, 50 видів регіонально-рідкісних рослин, а також до 105 видів лікарських рослин.

Це велике біорізноманіття рослин: дерев, кущів, ліан, а також унікальних Червонокнижних тварин зокрема комах, савців, земноводних викликало бажання тут створити своє господарство [1, 2, 3].

Всі свої заощаджені кошти Лібергер Христина, свій досвід, знання науковців Швейцарії були покладені в основу створення унікальної ферми біодинамічного органічного виробництва.

На допомогу прийшов Бойко Іван Євгенович - директор ТОВ “Жива Земля Потутори” на площі 400 га у селі Потутори Бережанського району Тернопільської області.

Господарство займається вирощуванням:

- зернових культур: пшениця, ячмінь, овес;
- зернобобових культур: вика яра, кормові боби, сочевиця, конюшина, люцерна;
- пряно-ароматичних культур;
- овочевих культур: морква, столові буряки, гарбуз голонасінний, салати, картопля;
- лікарських рослин.

Дане господарство сертифіковане з 2007 року за стандартами ЄС ТОВ “Органік стандарту Україна”.

Аптекарський город створено на площі 0,5 га на якому зростає до 52 видів рослин. Тут зростають: мальва лісова, любисток лікарський, майоран садовий, м'ята холодна, ехінацея пурпорова, материнка звичайна, фенхель звичайний, базилік та інші. Особливу увагу приділяють вирощуванню тут календули лікарської, чебрецю подільського, соняшника звичайного та ін.

Особливою гордістю ТОВ “Жива Земля Потутори” є створення сушарки із сучасною технологією сушіння лікарських рослин і зберігання лікарської сировини у сухих добре провітрюваних приміщеннях.

Головним завданням аптекарського городу є дослідження та вивчення лікарських рослин на території Бережанського Опілля, введення в культуру та розробка рекомендацій щодо їхнього вирощування та заготівлі.

Нині на світовому ринку Європа лідирує у виробництві препаратів рослинного походження, 44 % європейського ринку фітопрепаратів належать Німеччині. В Україні на один зареєстрований вітчизняний препарат припадає три імпортованих виробництва. Серед фітопрепаратів, що реалізуються в Україні — фіточай є найбільш популярний, лікувальний та профілактичний засіб [4].

У ТОВ “Жива Земля Потутори” виготовляють 9 видів фіточаїв, 5 видів спецій пряно-ароматичних рослин, молоко, печуть хліб для співробітників підприємства.

Господарство проводить демонстраційні семінари, круглі столи, майстер класи. Співробітники аптекарського городу діляться досвідом роботи, підвищують кваліфікацію, допомагають навчальним освітнім закладам створювати міні аптекарські города у Тернопільській області.

Список використаних джерел

1. Дикорослі лікарські рослини Тернопільської області (еколого-ценотичні особливості, ресурси та раціональне використання): Монографія / С.З. Храбра, В.М. Черняк. - Біла Церква, 2010. - 160с.
2. Храбра С.З., Черняк В.М., Троян Н.А. Інтродукція лікарських рослин в Тернопільській області // Ресурсознавство, колекціонування та охорона біорізноманіття: Збірник матер. Міжнародної наук.-практ. конф. - Полтава, 2002. - С.234-236.
3. Унікальні перлини природи Тернопільщини / В.М. Черняк, Г.Б. Синиця, І.О. П'ятківський. - Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2014. - 512с.
4. Атлас лікарських рослин Кременецького ботанічного саду / А.М. Ліснічук, О.М. Мельничук, Л.А. Кубінська - Тернопіль: ТОВ “Терно-граф”, 2017.- 96с.

Будняк Л. І., канд. фарм. наук, асистент кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків,

Мосула Л.М., канд. фарм. наук, доцент кафедри фармацевтичної хімії,
Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ – ДРУЗІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Протягом багатьох століть рослини застосовують не тільки як джерело харчування, але й для зміцнення здоров'я та боротьби з недугами. Незважаючи на те, що лікування травами є давньою галуззю народної медицини, цей метод терапії вважається одним з найбільш загадкових та є маловивченим. При цьому не викликає сумніву той факт, що лікарські трави є найбільш доступним (навіть безкоштовним) способом ефективної профілактики та лікування великої кількості захворювань [1, с. 3].

Великою проблемою в нашій країні й в усьому світі є ставлення людей до природи. Нераціональне використання природних ресурсів: розорювання степів, неконтрольоване збирання населенням, надмірне випасання худоби, степові пожежі – супроводжує виснаження запасів дикорослих рослин. Це, у свою чергу, призвело до внесення рослин у «Перелік рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин», «Перелік видів рослин, не занесених до Червоної книги України, але які підлягають особливій охороні» та до регіонального Червоного списку.

Найбільше зацікавлення викликають рослини, які володіють комплексною дією, тому що з'являється можливість застосування одного засобу для